

Suljettujen ovien takana

Kodin väkivallan vaikutus lapsiin

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Kotien pienimmät ovat väkivallan suurimpia uhreja	2
Vaiettu ja vaikea ongelma	3
Kotona tapahtuvan väkivallan määritelmä	3
Väkivaltaisissa kodeissa elävät lapset altistuvat koko elämänsä kestäville riskeille	5
Mitä lapset tarvitsevat	6
Toimintaohjelma	7
Viitteet	8
Liite 1	11
Liite 2	12

Käännöstyöryhmä: **Lapsen Oikeus Väkivallattomaan Elämään, Love ry**

Toiminnanjohtaja, Naisten Apu Espoossa ry, Sirkka-Liisa Aaltio,

Sisällöntuottaja Susanna Forssell,

Valt. yo Riikka Henttonen,

It-arkkitehti Aija Palomäki,

Psykoterapeutti Jyrki Pekola ja

Toimittaja, tiedottaja Marika Rosenberg

UNICEFin hyväksymä käännös

Johdanto

Mitkä ovat lapsen perustarpeet? Voisimme itse kukin määritellä ne oman lapsuutemme muistojen kautta. Varmaan olisimme yksimielisiä siitä, että ennen kaikkea lapset tarvitsevat turvaa, väkivallatonta kotia ja vanhempiaan, joiden tehtävä on rakastaa ja suojella lasta. Lapset tarvitsevat rutiineja ja vakautta. Kun ulkomaailmassa on vaikeaa, kodin tulisi edustaa lohtua, apua ja tukea.

Todellisuudessa monen lapsen koti on kaikkea muuta kuin turvallinen. Vuosittain sadat miljoonat lapset kokevat ja näkevät väkivaltaa omassa kodissaan. Väkiältä muuttaa perustavalla tavalla lasten elämää ja tulevaisuuden toiveita¹. Näitä lapsia joko pahoinpidellään tai he näkevät ja/tai kuulevat toista vanhempaa pahoinpideltävän, tai ovat tietoisia väkivallasta muiden merkkien kautta.

”Meitä pelottaa”, sanoo 9-vuotias englantilaistyttö. Hänen kodissaan on väkivaltaa. ”Vanhemmat riitelevät paljon. Pelkäämme vanhempien eroa. Vanhemmat riitelevät, kun me olemme yläkerrassa. Isä ja äiti luulevat, ettemme tiedä siitä, mutta kyllä me tiedämme.”²

Kodin väkiältä on vaikeimpia ihmisoikeuskysymyksiä. Se on suurimmaksi osaksi piiloväkivaltaa. Hyvin harvat maat, yhteisöt tai perheet puuttuvat kodissa tapahtuvaan väkivaltaan. Kotien väkiältä on globaali ilmiö, se ei kysy maanosaa, rotua tai yhteiskunnallista asemaa.

Kotien pienimmät ovat väkivallan suurimpia uhreja

Lähisuhdeväkivallan vaikutuksista naisiin on olemassa runsaasti aineistoa. Paljon vähemmän tiedetään niistä lapsista, jotka näkevät ja kokevat vanhempaansa, tai muuhun huoltajaan, kohdistuvaa väkivaltaa. Nämä lapset ovat kodeissa tapahtuvan väkivallan unohdettuja uhreja. Tässä raportissa keskitytään heidän tilanteeseensa.

Tutkimustulokset osoittavat, että väkivaltaisessa kodissa kasvaneet lapset voivat kärsiä monenlaisista vakavista ja pitkäkestoisista oireista. Väkivaltaisen kodin lapset joutuvat muita todennäköisemmin itsekin kaltoinkohtelun uhreiksi. Käytös- ja tunne-elämän ongelmat ovat osittain samoja riippumatta siitä, ovatko väkivaltaisperheen lapset itsekin pahoinpideltyjä vai ”ainoastaan” väkivallan todistajia³.

Väkivaltaisessa kodissa kasvavat lapset saattavat kärsiä oppimis- tai sosiaalisista vaikeuksista. He voivat käyttäytyä väkivaltaisesti, riskihakuisesti tai olla taipuvaisia kapinalliseen ja rikolliseen käytökseen. Heillä voi olla masennusta ja vakavaa ahdistuneisuutta. Erityisessä vaaravyöhykkeessä ovat vauva- ja leikki-ikäiset lap-

set, sillä tutkimusten mukaan väkiältä on pahinta perheissä, joissa lapset ovat vielä pieniä⁴.

Useiden tutkimusten mukaan väkiältäisten kotien lasten todennäköisyys päätyä aikuisiällä joko väkivallan tekijöiksi tai uhreiksi on keskimääräistä suurempi⁵.

Väkivaltaisessa kodissa kasvavilta lapsilta on evätty turvallinen ja vakaa koti, joka on ihmisen perusoikeus. Monet heistä kärsivät vaiti, eivätkä saa tarvitsemaansa tukea. Väkivaltaisen kodin lapset tarvitsisivat luotettavia aikuisia joihin turvautua sekä tukimuotoja, jotka auttaisivat heitä jäsentämään kokemaansa.

Väkivaltaisessa kodissa kasvavilta lapsilta on evätty turvallinen ja vakaa koti, joka on heidän perusoikeutensa/lasten perustavanlaatuinen oikeus.

Tämä raportti kuvaa kodin väkivallan syytä, sekä sen vaikutuksia lapsiin, ja se on kirjoitettu yhteistyössä UNICEFin, Body Shop Internationalin, ja YK:n *Lapsiin kohdistuva väkivalta* -tutkimusohjelman (The Secretariat for the United Nations Secretary-General’s Study on Violence against Children) kanssa.

Kotona tapahtuvan väkivallan määritelmä

Kotona tapahtuvan väkivallan tai parisuhdeväkivallan piiriin luetaan seuraavat aggressiiviset ja alistavat käyttäytymismallit: nykyiseen tai entiseen kumppaniin kohdistuva fyysinen, seksuaalinen ja henkinen väkivalta sekä taloudellinen alistaminen.

Fyysistä väkivaltaa ovat esimerkiksi läimäyttämisen, ravistelu, nyrkillä tai esineellä lyöminen, kuristaminen, polttaminen, potkiminen ja veitsellä uhkaaminen.

Seksuaalista väkivaltaa ovat esimerkiksi uhkauksilla, pelottelemalla tai muilla voimakeinoilla vaaditut alistavat seksuaaliset teot sekä pakottaminen sellaisiin seksuaalisen toiminnan muotoihin joita ei itse halua.

Henkistä väkivaltaa ovat esimerkiksi eristäminen, ylikorostunut mustasukkaisuus, toisen tekojen kontrollointi, jatkuva sanallinen vähättely, pelottelu omaisuutta tuhoamalla ja ahdistelu⁶.

Vaiettu ja vaikea ongelma

Perheväkivalta on suuri ja maailmanlaajuinen ongelma. Myös miehet joutuvat kotona tapahtuvan väkivallan kohteiksi. Valtaosa uhreista on kuitenkin naisia. Maailmanlaajuisesti ainakin yhtä kolmesta naisesta on joko lyöty, pakotettu seksiin tai hyväksikäytetty muulla tavoin. Useimmiten tekijä on tuttu, aviomies tai muu miespuolinen perheenjäsen. Neljäsosaa naisista on pahoinpidelty raskauden aikana⁷.

Perheväkivalta voi tapahtua missä tahansa, mutta tietyt seikat tuntuvat lisäävän sen todennäköisyyttä. Näitä ovat äidin ikä (mitä nuorempi äiti, sen todennäköisempää on, että hänestä tulee uhri), köyhyys ja työttömyys, sekä alkoholin tai muiden päihteiden väärinkäyttö⁸. Kanadalaistutkimuksessa todettiin, että päihitteettömien miesten kumppaneihin verrattuna alkoholin suurkuluttajamiesten kumppaneilla on viisinkertainen todennäköisyys joutua partnerinsa pahoinpitelemäksi⁹.

Ongelman laajuus

Tämä on ensimmäinen maailmanlaajuinen tutkimus, jossa arvioidaan kotonaan väkivaltaa kohdanneiden lasten määriä. Tiedot ovat peräisin YK:n *Lapsiin kohdistuva väkivalta* -tutkimusohjelmasta. YK:n tutkimusohjelma

kartoitti jo olemassa olevia tutkimuksia, joilla oli mitattu kotona tapahtuvan väkivallan esiintyvyyttä eri maissa.

Tiedon kerääminen kotona tapahtuvasta väkivallasta on haastavaa. Useimmissa maissa on vain rajallisesti tietoa kotona tapahtuvan väkivallan esiintyvyydestä ja vielä vähemmän on tietoa sen piirissä olevien lasten lukumääristä. Joistakin maista tätä tietoa ei ole lainkaan. Useissa tutkimuksissa myönnetään, että löydökset ovat rajalliset, koska kodin piirissä tapahtuva väkivalta jää usein ilmoittamatta viranomaistaholle ja tilastoimatta sekä pahoinpidellyn vanhemman osalta, että niiden lasten osalta, jotka ovat pahoinpitelytilanteessa läsnä.

Kaikesta edellä mainitusta huolimatta YK:n koontitutkimus on laatuaan ensimmäinen kartoitus ja arvio lasten kodeissaan kokeman väkivallan esiintyvyydestä. Tutkimuksen tuottamat lukumääräarviot ovat yllättävän suuria. Varovaisenkin arvion mukaan 275 miljoonaa lasta maailmanlaajuisesti altistuu väkivallalle kotonaan. YK:n tutkimuksen tuottamia maailmanlaajuisia, alueellisia sekä kansallisia arvioita perheväkivallalle altistuneiden lasten lukumääristä on liitteessä numero kaksi.

Raportin luominen – The Body Shop Internationalin ja UNICEFin kumppanuus *Stop Violence in the Home* -kampanjan aikana

The Body Shop International työskentelee sekä hyväntekeväisyystahojen, että valtionjohtojen kanssa maailmanlaajuisesti, rohkaisten ottamaan kantaa ja ryhtymään toimiin kodissa tapahtuvaa väkivaltaa vastaan. Vuonna 2005 kampanja toteutettiin 35 maassa mukaanlukien Etelä- ja Pohjois-Amerikka, Aasia, Afrikka, Australia, Eurooppa sekä Lähi-Itä.

Vuonna 2006 *Stop Violence in the Home* -kampanja keskittyi lapsiin, kotona tapahtuvan väkivallan unohtettuihin uhreihin. Kampanja keräsi varoja ja pyrki luomaan tietoisuutta kotona tapahtuvasta väkivallasta, tavoitteenaan suojata ja tukea lapsia.

Ongelman laajuudesta tiedetään vähän

Tiedämme intuitiivisesti, että väkivaltaisessa kodissa kasvaminen on lapselle haitallista. Ongelman laajuudesta tiedetään kuitenkin vähän, ja jopa perustiedot puuttuvat, kuten:

- Mikä on kotona tapahtuvan väkivallan vaikutus lapsiin?
- Mikä on ongelman esiintyvyys maailmanlaajuisesti?
- Kuinka lasten tilannetta voidaan parantaa?

The Body Shop International, UNICEF ja YK:n *Lapsiin kohdistuva väkivalta* -tutkimusohjelma muodostivat keskenään kumppanuuden hankkiakseen täsmällisempää tietoa lähisuhdeväkivallan vaikutuksista lapsiin. YK:n koontitutkimus oli ensimmäinen yritys dokumentoida maailmanlaajuisesti lasten kokeman väkivallan esiintyvyyttä ja muotoja ja se esiteltiin YK:n yleiskokouksessa vuonna 2006.

Tämä on ensimmäinen maailmanlaajuinen raportti lähisuhdeväkivallan vaikutuksista lapsiin. Se määrittelee myös keskeisimmät toimenpiteet kotona tapahtuvalle väkivallalle altistuneiden lasten tukemiseen ja turvaamiseen. Tämän raportin avulla pyritään tuomaan lasten kokemaa väkivaltaa yleiseen keskusteluun, parantamaan lasten asemaa sekä tukemaan *Stop Violence in the Home* -kampanjaa ja UNICEFin työtä lasten suojelemiseksi kaikenlaiselta väkivallalta.

Väkivaltaisissa kodeissa elävät lapset altistuvat koko elämänsä kestäville riskeille

Kotona tapahtuvan väkivallan ja lasten kaltoinkohtelun välillä on korrelaatio. 40 prosenttia kaikista kaltoinkohdelluista lapsista elää väkivaltaisessa kodissa¹⁰. Pohjois-Amerikassa tehdyn tutkimuksen mukaan väkivaltaisessa kodissa elävillä lapsilla on normaaliväestön keskiarvoon verrattuna viisitoistakertainen riski päätyä fyysisen väkivallan ja/tai seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi¹¹. Korrelaatio on todettu myös globaalisti, muun muassa Kiinassa, Etelä-Afrikassa, Kolumbiassa, Intiassa, Egyptissä, Filippiineillä ja Meksikossa tehdyissä tutkimuksissa¹².

Lasten fyysinen, emotionaalinen ja sosiaalinen kehitys voi vaarantua merkittävässä määrin

Väkivaltaisten kotien vauva- ja leikki-ikäiset lapset kokevat usein niin voimakasta tunne-elämän ahdinkoa, että se voi häiritä aivojen kehitystä sekä tiedollisen että aistien kehityksen suhteen¹³. Vauva- ja leikki-ikäisten lasten käyttäytymismuutoksia voivat olla laaja-alainen ärtyneisyys, uniongelmat, jännitystilat, yksinäisyyden pelko, taantuminen ikätasoa nuoremman lapsen tasolle sekä ongelmat siisteyskasvatuksessa ja kielen kehityksessä¹⁴. Lapsen aivot muotoutuvat pysyvästi jo varhain myöhempää fyysistä ja tunnetason toimintaa varten. Kodin väkivalta vaarantaa tämän kehityksen.

Ala-asteikäisillä lapsilla voi olla vaikeuksia koulutyössä, keskittymisessä ja tarkkaavaisuudessa. Koulumenestys voi olla ikätovereita heikompaa. Erään tutkimuksen mukaan 40:llä prosentilla lukutaito oli heikempi kuin väkivallattomien kotien lapsilla¹⁵.

Väkivaltaisten kotien lapsilla voi olla psykosomaattisia sairauksia, masennusta, itsetuhoisuutta ja yökastelua¹⁶. Iän karttuessa väkivaltakotien lapset ovat riskiryhmää mitä päihteiden väärinkäyttöön ja rikollisuuteen tulee. Myös teiniraskaudet ovat yleisiä¹⁷.

Muutama tutkimus indikoi, että myös sosiaalustumiskehitys vaarantuu. Jotkut lapset kadottavat kyvyn myötätuntoon, toiset eristyvät sosiaalisesti. Heillä on vaikeuksia ystävystyä, koska he eivät tunne oloaan kotoisaksi sosiaalisissa tilanteissa ja/tai he eivät tiedä, mikä on sosiaalisesti hyväksyttävää. Moni tutkimus osoittaa, että väkivaltaisten perheiden lapset ovat taipuvaisia aggressiiviseen käytökseen, kuten kiusaamiseen, ja heillä on kolminkertainen todennäköisyys joutua fyysisiin välienselvittelyihin¹⁸. Australialaistutkimuksen mukaan jopa 40 prosenttia kroonisesti väkivaltaisista teini-ikäisistä on kohdannut kotonaan äärimmäistä väkivaltaa¹⁹.

Väkivalta siirtyy erittäin todennäköisesti seuraavaan sukupolveen

Selkein tekijä väkivallan uhriksi tai tekijäksi joutumiselle on lapsuus väkivaltaisessa kodissa. Useissa eri maissa tehdyt tutkimukset osoittavat että lähisuhdeväkivallan uhreiksi päätyvät naiset, jotka joko näkivät äitiinsä kohdistuvaa väkivaltaa tai joiden aviomies kasvoi väkivaltaisessa kodissa²⁰.

Väkivaltaisessa kodissa kasvavat lapset saavat varhaisen ja erittäin voimakkaan mallin väkivallan käytöstä lähisuhteissa toisten alistamiseksi ja heitä saatetaan jopa rohkaista väkivaltaiseen käytökseen²¹.

Kaikki lapset eivät kuitenkaan päädy väkivallan tekijöiksi tai uhreiksi. Monet aikuiseksi kasvaneet väkivaltaisten kotien lapset vastustavat aktiivisesti väkivaltaa kaikissa muodoissaan. On siis syytä uskoa, että monet lapset itse asiassa tietävät, että lähisuhdeväkivalta on väärin ja yrittävät lopettaa sen. Monet lapset yrittävät auttaa perheenjäseniään väkivaltilanteissa. Erään tutkimuksen mukaan 15 prosentissa niistä kodin väkivaltilanteista, joissa lapset olivat läsnä, lapset yrittivät estää väkivaltaa ja 6 prosenttia yritti saada ulkopuolista apua. Lisäksi 10 prosenttia yritti aktiivisesti suojella uhria tai lopettaa väkivallan²².

Mitä lapset tarvitsevat

Lapsia voitaisiin suojella paremmin kotona tapahtuvan väkivallan vaikutuksilta.

Lapset tarvitsevat turvallisen kodin

Jokaisella lapsella on oikeus kasvaa turvallisesti. Lapsen tulisi myös saada kokea, että hänen rakastamansa ihmiset ovat turvassa. Kotona tapahtuva väkivalta rikkoo lapsen perusoikeutta kokea häntä ympäröivä maailma turvalliseksi. Perheväkivallan on loputtava lasten vuoksi.

Lasten täytyy saada kokea, että heidän lähellään on aikuisia, joilla on aikaa kuunnella lapsia ja jotka uskovat lapsen kertomaa ja jotka suojelevat lasta.

Lasten kanssa elävien ja työskentelevien aikuisten - opettajien, sosiaalityöntekijöiden, sukulaisten ja vanhempien - täytyy kyetä tunnistamaan kotonaan väkivaltaa kokevien lasten erityistarpeet. Heidän täytyy myös kyetä tukemaan väkivaltakotien lapsia. Läheiset ja luotettavat ihmissuhteet voivat auttaa lapsia selviämään väkivallan aiheuttamasta stressistä. Lapset, joiden elämässä on aikuinen, joka rakastaa ja antaa hellyyttä ja huolenpitoa lapselle, selviävät paremmin kuin ne, joilta tällainen aikuinen puuttuu²³. Väkivaltaa kotonaan kokevien ja näkevien lasten täytyy saada tietää, etteivät he ole yksin ja että väkivalta ei ole heidän syynsä.

Lapset tarvitsevat rutiineja ja ennakoitavuutta

Kodin väkivalta voi muuttaa perustavalla tavalla lapsen käsitystä maailmasta ja sen ennakoitavuudesta. Tavanomaiset rutiinit, kuten koulunkäynti ja harrastukset, ovat ratkaisevan tärkeitä lapsen kehitykselle ja hyvinvoinnille. Niiden säilyttäminen on hyvin tärkeää.

Lapset tarvitsevat räätälöityjä tukipalveluja

Väkivaltaisten kotien lapsille suunnattujen tukipalvelujen tulisi olla kattavia ja kokonaisvaltaisia. Niissä tulisi huomioida väkivallan eri vai-

kutukset sekä lasten erilaiset tarpeet. Lapsilla, joilta puuttuu turvallinen koti, on oltava muita turvapaikkoja, joista he voivat saada myös tarvitsemaansa tukea. Turvapaikan voi tarjota suku tai vaikkapa turvakoti. Tutkimusten mukaan äitien kaltoinkohteluun puuttuminen hyödyttää myös lapsia²⁴. Näin erityisesti silloin, kun äideille suunnatut tukitoimet kattavat myös lasten erityistarpeet.

Lasten tulee oppia että perheväkivalta on väärin – lisäksi he tarvitsevat väkivallattomia tapoja ristiriitatilanteiden ratkaisuun

Lapset tarvitsevat vahvistusta sille, että perheväkivalta on väärin. He tarvitsevat myös väkivallattomia roolimalleja, jotta he itse pystyisivät valitsemaan rakentavia vaihtoehtoja aikuisina. Useilla valtioilla on nuorille tarjottavia, vakiintuneita koulutusohjelmia, joissa käydään läpi väkivallattomia toimintamalleja läheisten ihmissuhteiden hoitoon. Avainasemassa ovat koulut. Normaalin koulunkäynnin yhteydessä toteutettu opetus voi vähentää lasten ja nuorten aggressioita ja väkivaltaa. Tällöin lapsia autetaan koulutyön ohessa kehittämään myönteisiä asenteita ja arvoja sekä keinoja väkivallan välttämiseen²⁵. Muut hyväksi havaitut ohjelmat ovat painottaneet ristiriitojen ratkaisu- ja yhteistyötaitoja, sekä myönteisiä roolimalleja.

Lapset tarvitsevat aikuisia jäsentämään väkivallan kokemusta

Lasten, jotka näkevät ja kokevat väkivaltaa kotonaan, tulee saada tietää, että asiat voivat muuttua ja että kodin väkivalta voi loppua. Nämä lapset tarvitsevat ennen kaikkea haaveita paremmasta tulevaisuudesta.

Julkisen kouluopetuksen, sekä perheväkivaltaan liittyvien tiedostamiskampanjoiden tu-

lisi keskittyä entistä enemmän lapsiin kohdistuviin vaikutuksiin sekä tarkoin määrittelyihin keinoihin puuttua väkivaltaisten kotien

Toimintaohjelma

Lapsilla on oikeus turvalliseen ja vakaaseen, väkivallattomaan kotiin. Valtionjohdolla on sekä päävastuu kotien turvallisuudesta että valta useisiin tarvittaviin avaintekoihin.

Perheväkivallan vaikutukset esille julkiseen keskusteluun

Paljon voidaan saavuttaa yksinkertaisesti vain tuomalla lasten kokema väkivalta julkiseen keskusteluun. On viestitettävä johdonmukaisesti, että lähisuhdeväkivalta on vahingollista kaikille osapuolille, erityisesti sen piirissä oleville lapsille ja että sen on loputtava. Lähisuhdeväkivaltaan oikeuttavat ja sen vaikutuksia vähättelivät perinteet ja uskomukset on kyseenalaistettava.

Kansanvalistus toimii. Jo yhdellä ainoalla Yhdysvalloissa toteutetulla kansanvalistuskampanjalla saatiin kyseenalaistettua yleiset uskomukset ja muutettiin asenteita perheväkivaltaa kohtaan²⁶. Valtionjohdon sisäisen turvallisuuden ohjelmat eivät kuitenkaan yksin riitä, on myös pyrittävä muuttamaan niitä asenteita ja perinteitä, joiden turvin väkivaltaa selitellään ja annetaan anteeksi. Niin kauan kun kotien väkivallasta vaietaan, se jatkuu entisellään.

Lakien ja julkisen sektorin toimintamallin tulee suojella lapsia

Lainsäädännön ja julkisen sektorin toimintamallin täytyy tukea yhtenäisesti sitä käsitystä, että kodissa tapahtuva väkivalta on rikos, syyllisiä tullaan rankaisemaan ja uhreja suojaamaan. Julkisen sektorin toimintamallin tulee keskittyä lasten suojelemiseen, sekä tuoda esiin kodissa tapahtuvan väkivallan vaikutukset lapsiin. Perheväkivallan kriminalisoiminen välittää selkeän viestin siitä, että väkivalta ei ole yksityisasiä, eikä se ole hyväksyttävää. Olennaista on,

lasten tilanteeseen. Hallitusten ja julkisen sektorin tulisi kommunikoida avoimesti kotona tapahtuvan väkivallan vaikutuksista lapsiin.

että määritellyt rangaistukset pannaan täytäntöön ja että syylliset joutuvat vastuuseen teostaan.

Oikeuslaitoksilla ja viranomaistahoilla täytyy olla erityiset toimintaohjeet perheväkivallan aikuis- ja lapsiuhrien turvaamiseen. Väkivallan uhrien turvaaminen tulee ottaa huomioon lasten huolto- ja tapaamismääräyksissä sekä -sopimuksissa²⁷. Perheväkivallan erityisvaikutukset lapsiin tulee ottaa huomioon kaikissa niissä viranomaisportaissa, jotka ovat tekemisissä kodeissa tapahtuvan väkivallan kanssa.

Sosiaalipalvelujen resurssit ja kehittäminen turvattava

Valtioiden täytyy varata resursseja väkivallakotien lasten tukemiseen. Tukimuotojen tulee paitsi estää väkivaltaa myös tukea aikuisia perheväkivallan uhreja. Pitkäaikaiset vahingot voidaan minimoida ainoastaan puuttumalla kotiväkivallan piirissä elävien lasten kokonaiselämäntilanteeseen. Väkivaltaisten perheiden lasten erityistarpeisiin keskittyviä, innovatiivisia ohjelmia on jo luotu²⁸. Esimerkiksi lapsityön ammattilaisia on koulutettu seuraamaan varhaisia varoitusmerkkejä sekä tarjoamaan väkivallatilanteeseen sopivaa tukea lapsille. Varhaisen puuttumisen ohjelmissa on koulutettu terveydenhuoltohenkilökuntaa kysymään naisilta perheväkivallasta²⁹. Näin naisia rohkaistaan hakemaan apua.

Tukipalveluiden tarjoaminen aikuisille perheväkivallan uhreille hyödyttää lapsia, erityisesti silloin kun lastenkin erityistarpeet otetaan huomioon.

Perheväkivallan uhreille voidaan tarjota muun muassa apua uuden kodin löytämisessä, toimeentulotukea, terveyspalveluita ja tarvittaessa psykososiaalisia tukipalveluja.

Väkivallalla ei saa enää olla sijaa lapsen elämässä. Selkeällä visiolla ja konkreettisilla toimilla voimme turvata lapsille valoisamman ja rauhaisamman tulevaisuuden.

Yksityisen sektorin vastuu

Yritysten yhteiskunnallinen vastuuntunto on kasvussa. Monet yritykset ovat havahtuneet siihen, että niillä on vastuu asioista, jotka vaikuttavat yrityksen asiakkaisiin, työntekijöihin, luontoon sekä toimintaympäristöön.

Yrityksillä on keskeinen rooli tietoisuuden lisäämisessä myös silloin, kun puhutaan lapsiin vaikuttavasta lähisuhdeväkivallasta. Yritykset voivat auttaa muun muassa rahoittamalla kodeissa tapahtuvan väkivallan piirissä olevien lasten suojelemista ja/tai tukemista.

Yksityinen sektori voi:

- Tukea lähisuhdeväkivallan ehkäisemishankkeita ja perheväkivallan aikuis- ja lapsiuhrien tukipalveluita.
- Osallistua kumppanuuksiin, joilla kehitetään yleistä tietoisuutta ja kerätään varoja.
- Lisätä tietoisuutta perheväkivaltakysymyksistä kouluttamalla omia työntekijöitään.
- Pyrkiä vaikuttamaan valtionjohtoon, jotta kotona tapahtuva väkivalta ja varsinkin sen vaikutukset lapsiin otettaisiin vakavasti.

Viitteet

1 Ks liite 2.

2 ChildLine, 'A ChildLine Information Sheet: Domestic Violence', United Kingdom, 2004.
<http://www.childline.org.uk/pdfs/DomesticViolence.pdf>

3 World Health Organization, 'World Report on Violence and Health', ed. by Krug, Etienne G, et al., Geneva, 2002.

4 Brown, Brett V., and Sharon Bzostek, 'Violence in the Lives of Children', Cross Currents, Issue 1, Child Trends DataBank, August 2003.

5 World Health Organization, 'World Report on Violence and Health', ed. By Krug, Etienne G, et al., Geneva, 2002; James, M., 'Domestic Violence as a Form of Child Abuse: Identification and Prevention', Issues in Child Abuse Prevention, 1994; Centers for Disease Control and Prevention, and Calverton, MD, ORC Macro, 'Reproductive, Maternal and Child Health in Eastern Europe and Eurasia: A Comparative Report', Atlanta, GA 2003; Indermaur, David, 'Young Australians and Domestic Violence', Trends and Issues in Crime and Criminal Justice, No. 195, Canberra, 2001.

6 Ellsberg, M. and Heise, L. 'Researching Violence against Women. A Practical Guide for Researchers and Activists'. Washington DC, United States: World Health Organization, PATH, 2005.

7 United Nations Population Fund, 'State of the World's Population', New York, 2000.

8 World Health Organization, 'World Report on Violence and Health', ed. By Krug, Etienne G, et al., Geneva, 2002; Moffitt, Terrie E., and Avshalom Caspi, 'Findings About Partner Violence from the Dunedin Multi-Disciplinary Health and Development Study', Research in Brief, National Institute of

Justice, Washington DC, July 1999; Kishor, S., and Johnson, K., 'Profiling Domestic Violence – A Multi-Country Study', Calverton MD: ORC Macro, 2004; Population Information Program, 'Ending Violence Against Women', Population Reports, Series L, Number 11, 1999; Victoria Department of Human Health Services, 'The Health Costs of Violence, Measuring the Burden of Disease Caused by Intimate Partner Violence', Victoria, 2004.

9 Rodgers, K. 'Wife assault: the findings of a national survey'. *Juristat Service Bulletin*, 1994, 14:1-22, cited in World Health Organization, 'World Report on Violence and Health', ed. by Krug, Etienne G., et al., Geneva, 2002.

10 World Health Organization, 'World Report on Violence and Health', ed. By Krug, Etienne G., et al., Geneva, 2002.

11 Volpe, J.S., 'Effects of Domestic Violence on Children and Adolescents: An Overview', *The American Academy of Experts in Traumatic Stress*, 1996.

12 World Health Organization, 'World Report on Violence and Health', ed. By Krug, Etienne G., et al., Geneva, 2002.

13 Osofsky, Joy D., 'The Impact of Violence on Children', *The Future of Children – Domestic Violence and Children*, Vol. 9, no. 3, 1999; Koenen, K.C., et al., 'Domestic Violence is Associated with Environmental Suppression of IQ in Young Children', *Development and Psychopathology*, Vol. 15, 2003, pp. 297-311; Perry, B.D. 'The neurodevelopmental impact of violence in childhood', Chapter 18 in: *Textbook of Child and Adolescent Forensic Psychiatry*, (Eds., D. Schetky and E.P. Benedek) American Psychiatric Press, Inc., Washington, D.C. pp. 221-238, 2001; James, M., 'Domestic Violence as a Form of Child Abuse: Identification and Prevention', *Issues in Child Abuse Prevention*, 1994.

14 Osofsky, Joy D., 'The Impact of Violence on Children', *The Future of Children – Domestic Violence and Children*, Vol. 9, no. 3, 1999.

15 James, M., 'Domestic Violence as a Form of Child Abuse: Identification and Prevention', *Issues in Child Abuse Prevention*, 1994.

16 Fantuzzo John W. and Wanda K. Mohr, 'Prevalence and Effects of Child Exposure to Domestic Violence', *The Future of Children – Domestic Violence and Children*, vol. 9, no. 3, 1999; Kernic, M.A. et al., 'Behavioral Problems among Children whose Mothers are Abused by an Intimate Partner', *Child Abuse and Neglect*, Vol. 27, no. 11, 2003, pp. 1231-1246.

17 Felitti V.J. et al, 'The Relationship of Adult Health Status to Childhood Abuse and Household Dysfunction', *American Journal of Preventive Medicine*, Vol. 14, 1998, pp. 245-258; James, M., 'Domestic Violence as a Form of Child Abuse: Identification and Prevention', *Issues in Child Abuse Prevention*, 1994; Herrera, V. and McCloskey, L. 'Gender Differentials in the Risk for Delinquency among Youth Exposed to Family Violence', *Child Abuse and Neglect*, Vol. 25, no.8, 2001 pp. 1037-1051; Anda, R.F., Felitti, V.J. et al. 'Abused Boys, Battered Mothers, and Male Involvement in Teen Pregnancy', *Pediatrics*, Vol. 107, no. 2, 2001, pp.19-27.

18 Baldry, A.C., 'Bullying in Schools and Exposure to DV', *Child Abuse and Neglect*, vol. 27, no. 7, 2003, pp. 713-732; Fantuzzo John W. and Wanda K. Mohr, 'Prevalence and Effects of Child Exposure to Domestic Violence', *The Future of Children – Domestic Violence and Children*, vol. 9, no. 3, 1999.

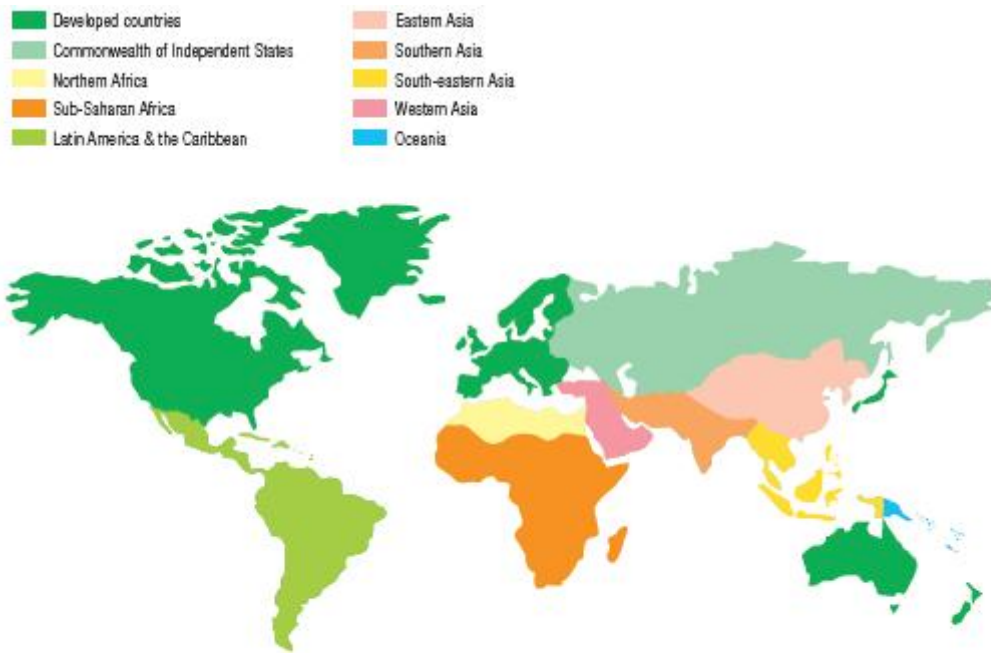
19 James, M., 'Domestic Violence as a Form of Child Abuse: Identification and Prevention', *Issues in Child Abuse Prevention*, 1994.

20 Indermaur, David, 'Young Australians and Domestic Violence', *Trends and Issues in Crime and Criminal Justice*, No. 195, Canberra, 2001; Ehrensaft, Miriam K., et al., 'Clinically Abusive Relationships in an Unselected Birth Cohort: Men's and Women's Participation and Developmental Antecedents', *Journal of Abnormal Psychology*, vol. 113, no. 2, 2004, pp. 258-271; WHO, 'World Report on Violence and Health', ed. By Krug, Etienne G., et al., Geneva, 2002; Kyu, Nilar and Atsuko Kanai, 'Prevalence, Antecedent Causes and Consequences of Domestic Violence in Myanmar', *Asian Journal of Social Psychology*, vol. 8, no. 3, 2005, p. 244.

- 21** Baldry, A.C., 'Bullying in Schools and Exposure to DV', *Child Abuse and Neglect*, vol. 27, no. 7, 2003, pp. 713-732; Fantuzzo John W. and Wanda K. Mohr, 'Prevalence and Effects of Child Exposure to Domestic Violence', *The Future of Children – Domestic Violence and Children*, vol. 9, no. 3, 1999. Spaccarelli, S. et al. Exposure to serious family violence among incarcerated boys: its association with violent offending and potential mediating variables. *Violence and Victims*, vol. 10, 1995:163-82.
- 22** Minnesota Center against Violence and Abuse, *Making the link, Promoting the safety of Bettered Women and Children Exposed to Domestic Violence*.
<https://www.mincava.umn.edu/link>.
- 23** Richter, L., 'The Importance of Caregiver-Child Interactions for the Survival and Healthy Development of Young Children', World Health Organization, Geneva, 2004.
- 24** Wolfe, David A. and Peter G. Jaffe, 'Emerging Strategies in the Prevention of Domestic Violence', *The Future of Children – Domestic Violence and Children*, vol. 9, no. 3, 1999.
- 25** Grossman, D.C. et al., 'Effectiveness of a Violence Prevention Curriculum among Children in Elementary School: A Randomised Controlled Trial', *The Journal of the American Medical Association*, Vol. 27, no. 20, 1997, pp.1605-1.
- 26** Wolfe, David A. and Peter G. Jaffe, 'Emerging Strategies in the Prevention of Domestic Violence', *The Future of Children – Domestic Violence and Children*, vol. 9, no. 3, 1999.
- 27** Asian and Pacific Islander Institute on Domestic Violence (APIAHF), 'Children, Youth and Their Abused Mothers', 2005.
<http://www.apiahf.org/apidvinstitute/CriticalIssues/child.htm>
- 28** For example: Child Helpline International of Europe, Hawaii's Healthy Start and Iowa's Cornerstone Project, Latin America's all-women police stations, and Canada's Aboriginal Healing and Wellness Strategy.
- 29** Population Information Program, 'Ending Violence Against Women', *Population Reports, Series L*, Number 11, 1999

Liite 1.

Alueelliset arviot kotona tapahtuvalle väkivallalle altistuneiden lasten lukumääristä. Alueet määriteltä YK:n millennium-projektin mukaan, ks. <http://www.unmillenniumproject.org>

This map does not reflect a position by UNICEF or The Body Shop International on the legal status of any country or territory or the delimitation of any frontiers.

MDG (Millennium Development Goals) region	Estimated Number of Children Exposed to Household Violence – Range
Global Estimate	133 to 275 million
Developed countries	4.6 to 11.3 million
Commonwealth of Independent States	900,000 to 3.6 million
Northern Africa	No Estimate
Sub-Saharan Africa	34.0 to 36.2 million
Latin America & Caribbean	11.3 to 25.5 million
Eastern Asia	10.8 to 61.4 million
Southern Asia	40.7 to 86.0 million
South-eastern Asia	No Estimate
Western Asia	7.2 to 15.9 million
Oceania	548,000 to 657,000

Liite 2.

Kansalliset arviot kotona tapahtuvalle väkivallalle altistuneiden lasten lukumääristä koskien maita jossa Body Shop International toimii – kun saatavilla. Lähde: Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin tutkimus lapsiin kohdistuvasta väkivallasta (2006)

Body Shopin Internationalin alue	Maa jossa Body Shop International toimii	Väkivallalle altistuneiden lasten arvioitu lukumäärä –vaihteluväli
Iso-Britannia ja Pohjois-Irlanti sekä Irlanti	Irlanti	8.000 - 42.000
	Iso-Britannia ja Pohjois-Irlanti	240.000 - 963.000
Amerikka	Kanada	85.000 - 362.000
	Meksiko Yhdysvallat	
Eurooppa, Lähi-Itä, Afrikka	Belgia	26.000 - 170.000
	Espanja	188.000
	Etelä-Afrikka	500.000 - 1.3 milj.
	Hollanti	237.000 - 431.000
	Islanti	2.000
	Italia	385.000 - 1.1 milj.
	Itävalta	82.000
	Kreikka	45.000
	Kuwait	28.000
	Norja	38.000 - 68.000
	Portugali	44.000 - 168.000
	Ranska	240.000 - 802.000
	Romania	300.000
	Ruotsi	46.000
	Saksa	1 milj.
	Saudi-Arabia	1 milj.
	Suomi	61.000
	Sveitsi	8.000 - 76.000
	Tanska	22.000
Turkki	2 milj. - 6.2 milj.	
Aasian ja Tyynenmeren alue	Australia	75.000 - 640.000
	Filippiinit	1.8 milj. - 3.2 milj.
	Hong Kong	75.000 - 82.000
	Intia	27.1 milj. - 69 milj.
	Japani	427.000 - 875.000
	Korea	1.2 milj.
	Malesia	951.000
	Pakistan	6.1 milj.
	Thaimaa	903.000 - 2.6 milj.
	Uusi-Seelanti	18.000 - 35.000